

Polskie Forum ISO 14000

KODEKS DOBRYCH PRAKTYK

**wykonania audytu prowadzącego zakład przetwarzania
oraz organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego**

Wydanie 1

2019-07-29

Stowarzyszenie Klub Polskie Forum ISO 14000

adres do korespondencji: ul. Pólnicy 29/9, 80-177 Gdańsk

Siedziba: ul. Hoża 86, lokal 410, 00-682 Warszawa

XIII Wydział Gospodarczy KRS, Nr: 0000080182

sekretariat@pviso14000.org.pl

Autorem i właścicielem praw autorskich Kodeksu Dobrych Praktyk jest stowarzyszenie Polskie Forum ISO 14000. Stowarzyszenie nie wyraża zgody na kopiowanie i powielanie fragmentów. Dokument może być stosowany wyłącznie jako całość. Stowarzyszenie wyraża zgodę na dalsze nieodpłatne rozpowszechnianie Kodeksu Dobrych Praktyk.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
A. Audyt prowadzącego zakład przetwarzania	4
1. Sprawdzenie decyzji i uprawnień	4
1.1. Sprawdzenie posiadania decyzji i uprawnień w zakresie gospodarki odpadami	4
1.2. Sprawdzenie dotrzymywania decyzji oraz przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami.....	5
2. Sprawdzenie minimalnych wymagań oraz możliwości technicznych przetwarzania	7
2.1. Sprawdzenie spełniania minimalnych wymagań dla zakładu przetwarzania	7
2.2. Sprawdzenie mocy przerobowej przetwarzania dla poszczególnych grup sprzętu	10
2.3. Sprawdzenie spełniania standardów przetwarzania dla poszczególnych grup sprzętu.....	12
3. Sprawdzenie dokumentów	14
3.1. Sprawdzenie zgodności między dokumentami ewidencji odpadów, sprawozdaniami oraz zaświadczeniami o zużytych sprzęcie.....	14
3.2. Sprawdzenie zgodności między dokumentami ewidencji odpadów, dokumentami z ważenia odpadów oraz dokumentami finansowymi.....	16
B. Audyt organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego	18
1. Sprawdzenie decyzji i uprawnień	18
1.1. Sprawdzenie posiadania decyzji i uprawnień w zakresie gospodarki odpadami	18
1.2. Sprawdzenie dotrzymywania decyzji oraz przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami.....	18
2. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących organizacji odzysku	19
2.1. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących akcjonariuszy oraz kapitału zakładowego	19
2.2. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących systemu zarządzania środowiskowego	20
2.3. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących publicznych kampanii edukacyjnych	20
3. Sprawdzenie dokumentów	21
3.1. Sprawdzenie zaświadczeń o zużytych sprzęcie	21
3.2. Sprawdzenie sprawozdań składanych przez organizację odzysku	22
3.3. Sprawdzenie zgodności między zaświadczeniami o zużytych sprzęcie oraz sprawozdaniami .	23

Wprowadzenie

Stan prawny na dzień 2019-06-21

Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk dotyczy wykonania rocznego audytu zewnętrznego prowadzącego zakład przetwarzania oraz organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, uregulowanego przepisami prawnymi zawartymi w art. 66-71 **ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym** (Dz.U.2015.1688 z późn. zm.) – nazywanej dalej u.z.s.e.e.

Szczegółowy zakres i sposób przeprowadzania powyższego audytu, a także szczegółowy zakres sprawozdania z przeprowadzonego audytu uregulowano w **rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładu przetwarzania** (Dz.U.2019.798)

Zgodnie z art. 67 ust. 1 u.z.s.e.e. podmiotem uprawnionym do wykonania ww. audytu jest akredytowany weryfikator środowiskowy, o którym mowa w przepisach **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE** (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.).

Kodeks będzie systematycznie przeglądany i aktualizowany, zwłaszcza w aspekcie zmian wymagań prawnych. Za aktualizację odpowiada stowarzyszenie Polskie Forum ISO 14000.

Począwszy od 1 stycznia 2018 r. Weryfikator EMAS, o którym mowa powyżej, jest obowiązany posiadać akredytację na wykonanie ww. audytu, wydaną przez Polskie Centrum Akredytacji zgodnie z dodanym art. 67 ust. 1a u.z.s.e.e. Wymagania akredytacyjne w tym obszarze są zawarte w dokumencie przyjętym przez Polskie Centrum Akredytacji DAVE-02 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych w obszarze gospodarki odpadami”.

Celem niniejszego Kodeksu Dobrych Praktyk jest uzupełnienie przytoczonych przepisów prawnych oraz dokumentów akredytacyjnych o praktyczne wytyczne dotyczące wykonania audytu, zapewniające wysoki standard oraz jednolite podejście przez wszystkich Weryfikatorów EMAS, posiadających akredytację w tym obszarze.

Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk może zostać przyjęty przez Polskie Centrum Akredytacji jako część wymagań akredytacyjnych, stanowiących uszczegółowienie opisu zawartego w dokumencie DAVE-02 pkt 3.9 (Pierwszy etap) oraz pkt 3.10 (Drugi etap). Kodeks ten może również stanowić podstawę do dobrowolnej deklaracji jego stosowania przez Weryfikatorów EMAS, poddawanej ocenie przez zainteresowane organizacje lub stowarzyszenia.

Zwrot **“powinien”** jest w tym dokumencie stosowany w celu wskazania tych warunków, których spełnienie w świetle wymagań Kodeksu jest obowiązkowe. Zwrot **“zaleca się”** jest w tym dokumencie stosowany w celu wskazania ogólnie przyjętych sposobów spełnienia wymagań Kodeksu. Weryfikator może spełnić te wymagania w inny równoważny sposób, pod warunkiem że jest to w stanie wykazać jednostce akredytującej lub zainteresowanej organizacji/stowarzyszeniu. Zwrot **„Audytor”** oznacza audytora lub innego członka zespołu audytowego (eksperta), powołanych do przeprowadzenia audytu. Zwrot **„Przedsiębiorca”, „Organizacja”** oznacza podmiot podlegający obowiązkowi audytu.

UWAGA 1: Audytor powinien zamieścić w sprawozdaniu z audytu konkretne ustalenia dokonane podczas audytu, a nie ograniczać się jedynie do stwierdzeń typu „zgodny/niezgodny” (uwaga do całego Kodeksu).

A. Audyt prowadzącego zakład przetwarzania

1. Sprawdzenie decyzji i uprawnień

1.1. Sprawdzenie posiadania decyzji i uprawnień w zakresie gospodarki odpadami

- 1.1.1. *Audytor powinien ustalić zakres wymaganych decyzji w obszarze gospodarki odpadami dla wszystkich zakładów przetwarzania danego Przedsiębiorcy, biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności (zbieranie, przetwarzanie), rodzaj przetwarzanego zużytego sprzętu oraz moc przerobową instalacji.*
- 1.1.2. *Audytor powinien otrzymać od Przedsiębiorcy przed audytem kopie jego decyzji w zakresie gospodarki odpadami wraz ze wszystkimi zmianami, a następnie dokonać ich analizy pod względem:*
 - *rodzaju prowadzonej działalności (zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów, pozwolenie na wytworzenie odpadów z uwzględnieniem zbierania lub przetwarzania odpadów),*
 - *rodzajów przetwarzanych odpadów oraz mocy przerobowej instalacji (pozwolenie sektorowe, pozwolenie zintegrowane),*
 - *opisu instalacji do przetwarzania poszczególnych grup sprzętu,*
 - *rodzajów zbieranego/przetwarzanego zużytego sprzętu, a także grup przetwarzanego sprzętu zgodnych z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,*
 - *rodzajów odpadów powstających w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu,*
 - *miejsc magazynowania zużytego sprzętu oraz odpadów powstałych z przetwarzania zużytego sprzętu,*
 - *czasu obowiązywania decyzji,*
 - *dostosowania decyzji do zmieniających się przepisów prawnych,*
- 1.1.3. *Audytor powinien sprawdzić przed audytem, czy Przedsiębiorca jest wpisany do Bazy Danych o Odpadach (BDO) w zakresie niezbędnym do prowadzenia działalności dla wszystkich zakładów przetwarzania.*
- 1.1.4. *Audytor powinien zweryfikować wyniki przeprowadzonych analiz podczas audytu na miejscu we wszystkich zakładach przetwarzania, potwierdzając istnienie instalacji lub urządzeń opisanych w decyzjach, ich moce przerobowe, prowadzone procesy przetwarzania, miejsca magazynowania odpadów oraz inne szczegółowe warunki opisane w decyzjach.*

Przykładowe uchybienia:

- Brak posiadania wymaganej decyzji na przetwarzanie/zbieranie odpadów.
- Posiadanie zezwolenia sektorowego zamiast wymaganego pozwolenia zintegrowanego.
- Brak wymaganego pozwolenia na wytwarzanie odpadów.
- Brak określenia w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów:
 - rocznej mocy przerobowej instalacji,
 - procesu odzysku,
 - rodzajów i ilości przetwarzanego zużytego sprzętu,
 - grup przetwarzanego sprzętu,
 - rodzajów i ilości odpadów powstających w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu,
 - miejsc magazynowania odpadów.
- Wskazanie w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów całej grupy sprzętu bez wyłączenia tych odpadów, które wymagają przetworzenia w specjalistycznej instalacji (np. całej grupy 1 bez wyłączenia zużytego sprzętu chłodniczego).
- Brak określenia w zezwoleniu na zbieranie odpadów:
 - rodzajów i ilości zbieranego zużytego sprzętu,
 - miejsc magazynowania zużytego sprzętu.
- Brak dostosowania posiadanej decyzji na przetwarzanie/zbieranie odpadów do zmiany przepisów prawnych.
- Brak nadanego nr Przedsiębiorcy w BDO.
- Brak wpisania Przedsiębiorcy w BDO w zakresie prowadzenia:
 - zakładu przetwarzania ,
 - zbierania zużytego sprzętu (o ile dotyczy),
 - transportu odpadów (o ile dotyczy),
 - działalności w zakresie recyklingu (o ile dotyczy),
 - działalności w zakresie innych niż recykling procesów odzysku (o ile dotyczy),
 - działalności podlegającej wpisowi z urzędu.

1.2. Sprawdzenie dotrzymania decyzji oraz przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami

- 1.2.1. *Audytor powinien sprawdzić dotrzymanie przez Przedsiębiorcę wymagań prawnych, określonych w posiadanych decyzjach w zakresie gospodarki odpadami, w tym m.in. wymagań dotyczących:*
- rodzajów i rocznych ilości przetworzonego/zebranego zużytego sprzętu,
 - przetwarzanych grup sprzętu,
 - rodzajów i rocznych ilości odpadów powstałych w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu,
 - miejsc oraz warunków magazynowania zużytego sprzętu oraz odpadów powstałych w wyniku jego przetwarzania ,
 - innych szczegółowych wymagań ustanowionych w decyzjach.
- 1.2.2. *Audytor powinien sprawdzić spełnianie przez Przedsiębiorcę minimalnych wymagań dla zakładu przetwarzania, określonych w ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym – patrz pkt 2.1.*
- 1.2.3. *Audytor powinien sprawdzić zgodność mocy przerobowych instalacji do przetwarzania zużytego sprzętu z rocznymi mocami przerobowymi instalacji określonymi w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów – patrz pkt 2.2.*

- 1.2.4. *Audytor powinien sprawdzić dotrzymanie przez Przedsiębiorcę wymagań prawnych, zawartych w ustawie o odpadach, w tym m.in. wymagań dotyczących:*
- *składania rocznych sprawozdań o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami – w zakresie wymaganym dla zakładu przetwarzania – patrz pkt. 3.1.,*
 - *prowadzenia ewidencji odpadów, w tym zgodności danych zawartych w kartach ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (KEZSEE) z danymi zawartymi w sprawozdaniu o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami – patrz pkt 3.1.,*
 - *magazynowania odpadów (okres magazynowania, wizyjny system kontroli, zachowanie warunków Ppoż., zabezpieczenie roszczeń).*

Przykładowe uchybienia:

- Zebranie/przetworzenie zużytego sprzętu nieobjętego posiadanym zezwoleniem.
- Przekroczenie rocznej dopuszczalnej ilości przetwarzanego zużytego sprzętu.
- Przetworzenie grupy sprzętu nieobjętej posiadanym zezwoleniem.
- Wytworzenie odpadu nieobjętego pozwoleniem na wytwarzanie odpadów lub zezwoleniem na przetwarzanie odpadów.
- Magazynowanie odpadów w miejscach niezgodnych z posiadanym zezwoleniem.
- Magazynowanie odpadów w warunkach niezgodnych z posiadanym zezwoleniem (np. na nieutwardzonym podłożu, w niewłaściwych pojemnikach).
- Przekroczenie dopuszczalnej ilości (rocznej, bieżącej) magazynowanych odpadów.
- Brak instalacji do przetwarzania danej grupy sprzętu.
- Brak złożenia sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami lub błędy w przedłożonym sprawozdaniu np.:
 - brak zgodności w masach przetworzonego zużytego sprzętu dla poszczególnych grup sprzętu w stosunku do mas i grup wynikających z prowadzonych KEZSEE,
 - błędy formalne w przedłożonym sprawozdaniu (np. brak nr rejestrowego, niewłaściwy adres prowadzenia działalności).
- Brak prowadzenia ewidencji odpadów lub błędy w prowadzonej ewidencji odpadów:
 - brak wymaganych kart przekazania odpadu (KPO) lub niepoprawnie wystawione KPO (np. bez danych adresowych, bez nr rejestrowego, bez wymaganych podpisów),
 - brak kart ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (KEZSEE) lub niepoprawnie prowadzone KEZSEE (np. bez danych adresowych, bez nr rejestrowego, bez wskazania powiązanych KPO, bez wskazania właściwego procesu odzysku oraz sposobu gospodarowania odpadami, bez wskazania masy zużytego sprzętu przeznaczonego do ponownego użycia),
 - brak zgodności w masach przyjętego zużytego sprzętu w stosunku do mas wynikających z posiadanych KPO (z uwzględnieniem sytuacji, w których nie ma obowiązku sporządzenia KPO).
- Przekroczenie ustawowego okresu magazynowania odpadów.
- Brak zachowania selektywnego zbierania odpadów.

2. Sprawdzenie minimalnych wymagań oraz możliwości technicznych przetwarzania

2.1. Sprawdzenie spełniania minimalnych wymagań dla zakładu przetwarzania

2.1.1. Audytor powinien sprawdzić, czy miejsca magazynowania zużytego sprzętu przed poddaniem go przetwarzaniu są wyposażone w:

- o nieprzepuszczalne podłoża na odpowiednim obszarze wraz z urządzeniami do likwidacji wycieków oraz, w stosownym przypadku, odstojniki i odolejaczkami,
- o zadaszenie zapobiegające oddziaływaniu czynników atmosferycznych na właściwych obszarach,
- o zabezpieczenie uniemożliwiające dostęp osobom postronnym.

UWAGA 1: Przez nieprzepuszczalne podłoża należy rozumieć utwardzone, trwałe nawierzchnie, zapobiegające zanieczyszczeniu wody gruntowej i gleby (np. płyty betonowe, nawierzchnie bitumiczne, lany beton, szczelna kostka brukowa). Zaleca się, aby Audytor sprawdził na podstawie oszacowania utwardzonej powierzchni magazynowej oraz rotacji odpadów zużytego sprzętu w zakładzie przetwarzania, czy powierzchnia ta jest wystarczająca do zapewnienia właściwego magazynowania zużytego sprzętu przed poddaniem go przetwarzaniu.

UWAGA 2: Urządzenia do likwidacji wycieków są wymagane w przypadku magazynowania zużytego sprzętu, stanowiącego odpady niebezpieczne. Urządzenia do likwidacji wycieków obejmują minimum zestawy ekologiczne do usuwania wycieków (sorbenty) - właściwe dla przetwarzanego sprzętu. Należy sprawdzić zarówno wyposażenie miejsc magazynowania w odpowiednie zapasy sorbentów (uwzględniając wielkość potencjalnych wycieków), jak i wdrożenie odpowiednich procedur usuwania wycieków oraz postępowania ze zużytymi sorbentami.

UWAGA 3: Przez odstojniki i odolejaczki należy rozumieć osadniki i separatory oleju, wymagane w przypadku odprowadzania ścieków przemysłowych lub wód opadowych i roztopowych – należy sprawdzić zarówno wyposażenie miejsc magazynowania w odpowiednie urządzenia oczyszczające, jak i wdrożenie odpowiednich procedur przeglądu i usuwania zanieczyszczeń z urządzeń oczyszczających (prowadzenie kart przeglądów separatorów, protokoły i/lub faktury za przegląd i czyszczenie separatorów).

UWAGA 4: Przez zadaszenie należy rozumieć zadaszenie budynku lub wiaty magazynowej, wieko lub pokrywą pojemnika, a także szczelną oraz nieprzemakalną plandekę.

UWAGA 5: Pod zadaszeniem powinien być również magazynowany zużyty sprzęt zakwalifikowany do przygotowania do ponownego użycia.

UWAGA 6: Na właściwe zabezpieczenie uniemożliwiające dostęp osobom postronnym zakładu przetwarzania składają się:

- ogrodzenie terenu wraz z zamykaną (klucz, kłódka lub inne rozwiązanie pełniące tę samą funkcję) bramą wejściową,
- wizyjny system kontroli zgodny z wymaganiami ustawy o odpadach,
- zapewnienie ochrony obiektu (dodatkowe zabezpieczenie).

2.1.2. *Audytor powinien sprawdzić, czy zakład przetwarzania jest wyposażony w:*

- *legalizowane urządzenie ważące do ustalenia masy przyjętego zużytego sprzętu oraz masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu, umożliwiające wykonanie zbiorczego, elektronicznego wydruku wszystkich dokonywanych ważeń odrębnie dla zużytego sprzętu i odrębnie dla odpadów powstałych ze zużytego sprzętu,*
- *magazyn na odpady powstałe ze zużytego sprzętu przygotowane do ponownego użycia,*
- *pojemniki do magazynowania baterii i akumulatorów, kondensatorów zawierających PCB oraz innych odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów promieniotwórczych,*
- *nieprzepuszczalne podłoża na odpowiednim obszarze wraz z urządzeniami do likwidacji wycieków oraz, w stosownym przypadku, odstojnikami i odolejaczami,*
- *urządzenia do oczyszczania wody, które odpowiadają regulacjom z zakresu ochrony zdrowia i środowiska, w szczególności przepisom prawa wodnego,*
- *instalacje umożliwiające przetworzenie zużytego sprzętu powstałego z poszczególnych grup sprzętu przetwarzanego w danym zakładzie przetwarzania,*
- *instalacje umożliwiające wyeliminowanie substancji zubożających warstwę ozonową lub fluorowanych gazów cieplarnianych o współczynniku globalnego ocieplenia (GWP) powyżej 15, w tym gazów znajdujących się w piankach i obiegach chłodniczych przez właściwe ich odzyskanie i odpowiednie ich oczyszczenie lub zniszczenie, zgodnie z ustawą z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych – w przypadku przetwarzania urządzeń chłodniczych.*

UWAGA 1: Każdy zakład przetwarzania powinien być wyposażony w legalizowane urządzenie ważące. Należy sprawdzić:

- czy waga posiada ważne świadectwo legalizacji oraz cechy legalizacyjne,
- czy waga jest podpięta do komputera z zainstalowanym programem do zapisu wszystkich ważeń,
- czy na ww. wadze są wykonywane wszystkie ważenia przyjętego zużytego sprzętu oraz wszystkich odpadów powstałych ze zużytego sprzętu – poprzez sprawdzenie zgodności dokumentów ewidencji odpadów z dokumentami ważenia (patrz pkt 3.2),
- czy waga zapewnia odpowiednią do masy przyjmowanych/wydawanych odpadów zgodność metrologiczną (dokładność pomiaru stosownie do mas wskazanych w dokumentach ważenia, KPO oraz fakturach)

UWAGA 2: Posiadanie magazynu na odpady powstałe ze zużytego sprzętu przygotowane do ponownego użycia nie jest wymagane, jeśli zakład przetwarzania nie prowadzi procesu przygotowania do ponownego użycia.

UWAGA 3: Brak pojemników do magazynowania baterii i akumulatorów, pojemników do magazynowania kondensatorów zawierających PCB oraz pojemników na inne niebezpieczne odpady powstające w wyniku przetwarzania ZSEE (jeżeli elementy takie występują/mogą występować w przetwarzanym sprzęcie – interpretacja Min. Środowiska) może

świadczą o braku skutecznego usuwania tych niebezpiecznych składników podczas przetwarzania ZSEE.

UWAGA 4: W zakresie posiadania nieprzepuszczalnego podłoża wraz z urządzeniami do likwidacji wycieków oraz urządzeniami do oczyszczania wody należy stosować uwagi 1-3 do pkt 2.1.1.

UWAGA 5: Posiadanie instalacji jest niezbędne w przypadku przetwarzania ZSEE należącego do następujących grup sprzętu:

- **grupa 1** „Sprzęt działający na zasadzie wymiany temperatury” – instalacja musi zapewniać bezpieczne i skuteczne usuwanie substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO) lub fluorowanych gazów cieplarnianych (F-gazy). Patrz uwaga 6, dotycząca przetwarzania urządzeń chłodniczych.
- **grupa 2** „Ekran, monitory i sprzęt zawierający ekrany” – instalacja musi zapewniać bezpieczne i skuteczne usuwanie luminoforu z monitorów CRT oraz świetlówek rtęciowych z wyświetlaczy LCD o powierzchni większej niż 100 cm².
- **grupa 3** „Lampy” – instalacja musi zapewniać bezpieczne i skuteczne usuwanie rtęci z lamp fluorescencyjnych, wysokoprężnych wyładowczych, niskoprężnych sodowych.

UWAGA 6: Zakład przetwarzający urządzenia chłodnicze powinien posiadać instalację zapewniającą bezpieczne i skuteczne usunięcie SZWO lub F-gazów o GPW powyżej 15, w tym gazów znajdujących się w piankach i obiegach chłodniczych, niezależnie od tego, jakiego rodzaju gazy zawierają przetwarzane urządzenia chłodnicze. Zakład przetwarzający urządzenia chłodnicze powinien również identyfikować urządzenia wykorzystujące jako czynnik chłodniczy roztwór amoniaku (NH₃) oraz zapewniać jego bezpieczne i skuteczne usunięcie na 1 etapie przetwarzania lub przekazywać w całości urządzenia chłodnicze zawierające roztwór amoniaku do innego zakładu przetwarzania, posiadającego stosowną instalację.

UWAGA 7: Ocena, czy posiadana instalacja zapewnia bezpieczne i skuteczne usuwanie zanieczyszczeń, zależy od przeprowadzonej oceny spełniania standardów przetwarzania dla danej grupy sprzętu (patrz pkt 2.3.).

UWAGA 8: Zaleca się, aby Audytor sprawdził, czy personel zakładu przetwarzania, obsługujący instalację lub urządzenia, posiada niezbędne kwalifikacje (np. personel obsługujący wózki widłowe, personel nadzorujący instalację do przetwarzania urządzeń chłodniczych – certyfikaty FGAZ).

Przykładowe uchybienia:

- Magazynowanie ZSEE na nieutwardzonym lub niezadaszonym terenie.
- Brak (lub niewystarczająca ilość) sorbentów do usuwania wycieków lub brak świadomości pracowników w zakresie stosowania sorbentów (w przypadku magazynowania ZSEE stanowiących odpady niebezpieczne).
- Brak separatora oleju wraz z osadnikiem lub dowodów na okresowe czyszczenie separatora oleju (w przypadku odprowadzania ścieków przemysłowych lub opadowych i roztopowych z terenów magazynowania ZSEE stanowiących odpady niebezpieczne).
- Brak właściwego zabezpieczenia zakładu, uniemożliwiającego dostęp osobom postronnym (w tym np. wizyjnego systemu kontroli zgodnego z wymaganiami ustawy o odpadach).
- Brak legalizowanej wagi lub brak podłączenia legalizowanej wagi do programu

komputerowego umożliwiającego zapis wszystkich ważeń.

- Brak dokonywania wszystkich ważeń ZSEE przyjmowanego do zakładu przetwarzania lub odpadów powstałych ze zużytego sprzętu na legalizowanej wadze podłączonej do programu umożliwiającego zapis ważenia.
- Brak wydzielonego magazynu na odpady powstałe ze zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia (w przypadku prowadzenia procesu przygotowania do ponownego użycia).
- Brak pojemników do magazynowania baterii i akumulatorów, kondensatorów zawierających PCB lub innych odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów promieniotwórczych (jeżeli elementy takie występują/mogą występować w przetwarzanym sprzęcie).
- Przetwarzanie ZSEE stanowiącego odpady niebezpieczne bez instalacji umożliwiającej bezpieczne i skuteczne usuwanie zanieczyszczeń, w tym:
 - z grupy 1 – SZWO lub F-gazów z urządzeń chłodniczych, klimatyzacyjnych,
 - z grupy 2 – luminoforu z monitorów CRT,
 - z grupy 2 – świetlówek rtęciowych z LCD o powierzchni większej niż 100 cm²
 - z grupy 3 – rtęci z lamp zawierających rtęć.
- Przetwarzanie urządzeń chłodniczych bez instalacji zapewniającej bezpieczne i skuteczne usuwanie SZWO lub F-gazów o GPW powyżej 15, w tym gazów znajdujących się w piankach i obiegach chłodniczych .

2.2. Sprawdzenie mocy przerobowej przetwarzania dla poszczególnych grup sprzętu

- 2.2.1. *Audytor powinien sprawdzić, czy posiadane przez zakład przetwarzania instalacje, urządzenia lub stanowiska do demontażu ręcznego są zgodne z zezwoleniem na przetwarzanie odpadów.*
- 2.2.2. *Audytor powinien sprawdzić, jaka jest moc przerobowa instalacji, urządzeń lub demontażu ręcznego, określona w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów (roczna, godzinowa, dobową).*
- 2.2.3. *Audytor powinien zweryfikować podczas audytu, jaka jest moc przerobowa instalacji, urządzeń lub demontażu ręcznego dla poszczególnych grup sprzętu, określonych w załączniku nr 1 do ustawy, dla których została wydana decyzja na przetwarzanie odpadów.*
- 2.2.4. *W ramach weryfikacji, o której mowa w pkt 2.2.3, zaleca się przeprowadzenie testu wsadowego (minimum próby godzinowej), poprzedzone analizą ryzyka. Test wsadowy powinien być obowiązkowy, jeżeli z wykonanej analizy ryzyka wynika, iż brak wykonania testu dla danej grupy sprzętu może doprowadzić do błędnych ustaleń z audytu (np. w zakresie sprawdzenia zgodności mas zużytego sprzętu potwierdzonych w wystawionych zaświadczeniach o zużytym sprzęcie z możliwościami technicznymi zakładu przetwarzania, szczególnie w przypadku braku dokumentacji potwierdzającej moc przerobową instalacji/urządzeń).*

UWAGA 1: Przeprowadzenie testu wsadowego wymaga wcześniejszego uzgodnienia z audytowanym w treści umowy.

UWAGA 2: Audytor powinien wskazać w planie audytu, które grupy sprzętu będą podlegać testowi wsadowemu w danym roku audytowym.

UWAGA 3: Audytowany powinien przygotować na wyznaczony w planie audytu

dzień:

- odpowiednią ilość urządzeń dla wskazanych grup sprzętu, stanowiących naturalne i reprezentatywne strumienie odpadów, przetwarzane w danym zakładzie,
- legalizowaną wagę odpowiednią do przeważenia wsadu oraz frakcji wyjściowych z przetwarzania wsadu,
- uruchomienie instalacji i/lub obsadzenie stanowisk pracy w warunkach zbliżonych do codziennej pracy zakładu,
- przygotowanie pustych pojemników na zdemontowane frakcje.

UWAGA 4: Test wsadowy przeprowadza się w obecności członka zespołu audytowego. Wyniki testu należy udokumentować jako część dokumentacji z audytu.

UWAGA 5: Jako pomocnicze techniki audytowe można zastosować dodatkowo przegląd dokumentacji techniczno-ruchowej oraz przegląd dokumentacji z monitorowania przetwarzania zużytego sprzętu.

2.2.5. *W celu wyliczenia rocznej mocy przerobowej instalacji/urządzenia/demontażu ręcznego dla danej grupy sprzętu zaleca się zastosowanie następującego wzoru:*

$$\text{Godzinowa moc przerobowa} \times \text{liczba godzin pracy w roku}$$

gdzie:

- **Godzinowa moc przerobowa** – godzinowa moc przerobowa instalacji, urządzenia lub demontażu ręcznego, ustalona dla danej grupy sprzętu na podstawie testu wsadowego,

- **liczba godzin pracy w roku** – ustalona podczas audytu na podstawie wiarygodnych danych liczba godzin pracy instalacji/urządzenia/demontażu ręcznego dla danej grupy sprzętu w roku podlegającym audytowi, z uwzględnieniem dni wolnych od pracy, ilości zmian, przerw technologicznych (awarii, remontów, przeglądów, rozruchów, braku sprzętu itp.); w razie braku dokładnych danych nt. przerw technologicznych zaleca się pomniejszyć ilość godzin pracy w roku o 12,5% (1 godzina na zmianę).

2.2.6. *W celu ustalenia „Ilości godzin pracy w roku” Audytor powinien zapewnić pozyskanie wiarygodnych danych, potwierdzających czas pracy instalacji/urządzenia/demontażu ręcznego w roku kalendarzowym podlegającym audytowi, w tym np.:*

- o danych z ewidencji czasu pracy pracowników (np. listy obecności, potwierdzające pracę w konkretnej ilości dni oraz zmian w roku audytowym),
- o danych z ewidencji czasu pracy kluczowych urządzeń techniczno-ruchowych (np. protokoły serwisowe ze stanem rbh),
- o dane z zużycia mediów technicznych, uwiarygadniające funkcjonowanie instalacji (np. rachunki za energię elektryczną, gaz, sprawozdania o zużyciu mediów).

2.2.7. *Wyniki wyliczenia rocznej mocy przerobowej instalacji/urządzenia/demontażu ręcznego dla poszczególnych grup sprzętu Audytor powinien odnieść do:*

- o rocznej mocy przerobowej, określonej w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów,
- o rocznej masy przetworzonego zużytego sprzętu, wynikającej z prowadzonych kart ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (KEZSEE),
- o rocznej masy zużytego sprzętu przyjętego przez prowadzącego zakład przetwarzania dla danej grupy sprzętu, wynikającej ze sprawozdania

o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami w zakresie danych dotyczących prowadzącego zakład przetwarzania (patrz pkt 3.1.),

- *rocznej masy zużytego sprzętu dla danej grupy sprzętu, przetworzonego w zakładzie przetwarzania, wynikającej z wystawionych zaświadczeń o zużyтым sprzęcie (patrz pkt 3.1.).*

Przykładowe uchybienia:

- Przetwarzanie zużytego sprzętu w instalacji/urządzeniu/demontażu ręcznym nieobjętym zezwoleniem.
- Określenie w zezwoleniu rocznej mocy przerobowej instalacji/urządzenia/demontażu ręcznego na poziomie zbyt wysokim w stosunku do mocy przerobowych ustalonych w trakcie audytu (należy podać wielkość przekroczenia).
- Potwierdzenie masy przetworzonego zużytego sprzętu dla poszczególnych grup sprzętu na poziomie przekraczającym roczną moc przerobową dla danej grupy sprzętu, ustaloną w trakcie audytu (podać wielkość przekroczenia) w:
 - wystawionych zaświadczeniach o zużyтым sprzęcie,
 - prowadzonej ewidencji odpadów (KEZSEE),
 - sprawozdaniu o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami.
- Brak wiarygodnych danych potwierdzających funkcjonowanie instalacji w roku audytowym na poziomie pozwalającym na przetworzenie zużytego sprzętu w ilości wskazanej w powyższych dokumentach (podać wielkość przekroczenia oraz podstawę wyliczeń np. rachunki za e.e., protokoły serwisowe itp.).

2.3. Sprawdzenie spełniania standardów przetwarzania dla poszczególnych grup sprzętu

2.3.1. *Audytor powinien sprawdzić, czy zakład przetwarzania spełnia standardy przetwarzania dla poszczególnych grup sprzętu, wymienionych w posiadanym zezwoleniu na przetwarzanie odpadów.*

2.3.2. *Do czasu wydania rozporządzenia wykonawczego, określającego szczegółowe standardy przetwarzania dla zużytego sprzętu, Audytor powinien sprawdzić, czy zakład przetwarzania stosuje następujące minimalne standardy przetwarzania:*

- *procedury i/lub techniki skutecznego i bezpiecznego usuwania ze zużytego sprzętu płynów oraz niebezpiecznych substancji, mieszanin lub części składowych, wymienionych w załączniku nr 5 do ustawy o zużyтым sprzęcie,*
- *najlepsze dostępne techniki (BAT) w odniesieniu do przetwarzania zużytego sprzętu, wymagającego uzyskania pozwolenia zintegrowanego,*
- *w przypadku przetwarzania urządzeń chłodniczych – instalację spełniającą wymagania określone w art. 51 ust. 1 pkt 7 ustawy o zużyтым sprzęcie, zapewniającą skuteczne i bezpieczne usuwanie SZWO lub F-gazów,*
- *w przypadku przetwarzania lamp zawierających rtęć oraz przetwarzania monitorów CRT – instalację zapewniającą skuteczne i bezpieczne usuwanie luminoforu z niebezpiecznymi substancjami.*

2.3.3. *Audytor powinien odnieść się w sprawozdaniu z audytu do tego, czy zakład przetwarzania stosuje minimalne standardy przetwarzania wymienione w pkt 2.3.2., formułując jasną ocenę (TAK, NIE) oraz ewentualne uchybienia. Audytor może formułować usprawnienia (obserwacje) w tym obszarze.*

2.3.4. *Dobłą praktyką jest odniesienie się w sprawozdaniu z audytu do tego, czy zakład przetwarzania stosuje wyższe standardy przetwarzania niż określone w pkt 2.3.2., formułując jasną ocenę (TAK, NIE) oraz przytaczając wiarygodne dowody potwierdzające zgodność. Audytor może formułować usprawnienia (obserwacje) w tym obszarze.*

UWAGA 1: Sprawdzenie spełniania standardów przetwarzania można połączyć z wykonaniem testów wsadowych, o których mowa w pkt 2.2.3.

UWAGA 2: Skuteczne i bezpieczne usunięcie niebezpiecznych substancji, mieszanin lub części składowych z zużytego sprzętu oznacza, iż elementy te są wychwycone i odseparowane podczas przetwarzania jako osobny strumień odpadów oraz przekazane do unieszkodliwienia lub odzysku w instalacji posiadającej stosowne zezwolenie. Audytor powinien sprawdzić, czy zakład przetwarzania posiada dowody na przekazanie usuniętych niebezpiecznych substancji, mieszanin lub części składowych (KPO, faktury, kwity wagowe) do uprawnionych instalacji w masie potwierdzającej spełnianie standardów przetwarzania (np. usuniętych czynników chłodniczych, oleju, luminoforu).

UWAGA 3: Najlepsze dostępne techniki (BAT) zostały określone w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1147 z dnia 10 sierpnia 2018 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do przetwarzania odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.

UWAGA 4: Wyższe standardy przetwarzania zużytego sprzętu zostały określone w normach serii PN-EN 50625, opracowanych przez CENELEC (Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki) na podstawie mandatu zawartego w art. 8 ust. 5 Dyrektywy (UE) nr 2012/19/UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Przykładowe uchybienia:

- Zakład przetwarzania nie stosuje minimalnych standardów przetwarzania, zapewniających usuwanie niebezpiecznych substancji, mieszanin i części składowych, wymienionych w załączniku nr 5 do u.z.s.e.e. (podać konkretne procesy przetwarzania, grupy sprzętu, niebezpieczne składniki).
- Zakład przetwarzania przetwarza urządzenia chłodnicze, nie posiadając instalacji, zapewniającej skuteczne usunięcie SZWO lub F-gazów z obiegów chłodniczych i pianek (podać konkretne dowody na brak skutecznego usuwania).
- Zakład przetwarzania, użytkujący instalację wymagającą uzyskania pozwolenia zintegrowanego, nie stosuje najlepszych dostępnych technik (BAT) dla przetwarzania zużytego sprzętu zawierającego VFC i/lub VHC (podać konkretny nr BAT i jego szczegółowe wymaganie).
- Zakład przetwarzania nie posiada instalacji, zapewniającej skuteczne usunięcie luminoforu z monitorów CRT (podać konkretne dowody na brak skutecznego usuwania) albo świetlówek rtęciowych z wyświetlaczy LCD.

3. Sprawdzenie dokumentów

3.1. Sprawdzenie zgodności między dokumentami ewidencji odpadów, sprawozdaniami oraz zaświadczeniami o zużyтым sprzęcie

- 3.1.1. *Audytor powinien sprawdzić, czy dla każdego zakładu przetwarzania są prowadzone karty ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (KEZSEE). Wymagane jest sprawdzenie wszystkich prowadzonych KEZSEE.*
- 3.1.2. *Audytor powinien sprawdzić, czy dla każdego zakładu przetwarzania są prowadzone karty przekazania odpadu (KPO), dokumentujące przyjęcie odpadów zużytego sprzętu przez zakład przetwarzania oraz przekazanie odpadów powstałych po demontażu zużytego sprzętu do uprawnionego odbiorcy odpadów. Dopuszcza się sprawdzenie wiarygodnej próby dokumentów KPO (patrz pkt 3.2).*
- 3.1.3. *Audytor powinien sprawdzić, czy dla każdego zakładu przetwarzania zostały złożone w terminie sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami – w zakresie wymaganym dla zakładu przetwarzania. Wymagane jest sprawdzenie wszystkich złożonych sprawozdań.*
- 3.1.4. *Audytor powinien sprawdzić, czy dane zawarte w prowadzonych KEZSEE (pkt 3.1.1.) są zgodne z danymi zawartymi w złożonych sprawozdaniach (pkt 3.1.3.) w zakresie mas przyjętego i zagospodarowanego zużytego sprzętu.*
- 3.1.5. *Audytor powinien sprawdzić wszystkie wystawione przez prowadzącego zakład przetwarzania zaświadczenia o zużyтым sprzęcie pod względem formalnym oraz rachunkowym, w tym zgodność danych dotyczących zagospodarowania odpadów powstałych ze zużytego sprzętu (recyklingu, odzysku innego niż recykling) z dokumentami potwierdzającymi recykling (ZPR), dokumentami potwierdzającymi inny niż recykling proces odzysku (ZPO) oraz dokumentami potwierdzającymi wywóz odpadów poza RP w celu poddania recyklingowi lub innemu niż recykling procesowi odzysku.*
- 3.1.6. *W przypadku gdy prowadzący zakład przetwarzania prowadzi jednocześnie recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów powstałych ze zużytego sprzętu oraz wystawia sam sobie dokumenty ZPR lub ZPO, Audytor powinien poddać sprawdzeniu te procesy, czy spełniają wymogi jakościowe recyklingu (R3, R4, R5) lub odzysku energii (R1), a także czy istnieją dowody na poddanie odpadów tym procesom w masach pokrywających wystawione dokumenty ZPR/ZPO.*
- 3.1.7. *Audytor powinien sprawdzić, czy dane zawarte w wystawionych zaświadczeniach o zużyтым sprzęcie (pkt 3.1.5.) są zgodne z danymi zawartymi w złożonych sprawozdaniach (pkt 3.1.3.) oraz w prowadzonych KEZSEE (pkt 3.1.1.) w zakresie mas przyjętego i zagospodarowanego zużytego sprzętu dla poszczególnych grup sprzętu. Wymagane jest sprawdzenie bilansu mas, wynikającego ze wszystkich wystawionych zaświadczeń o zużyтым sprzęcie z bilansem mas, wynikającym ze wszystkich złożonych sprawozdań oraz KEZSEE dla wszystkich zakładów przetwarzania.*
- 3.1.8. *Audytor powinien posiadać własne narzędzia, pozwalające na sprawdzenie zgodności mas przyjętego i zagospodarowanego zużytego sprzętu dla poszczególnych grup sprzętu (pkt. 3.1.5.-3.1.7.), a nie poprzestawać na narzędziach stosowanych przez Przedsiębiorcę.*

- 3.1.9. *Audytor powinien precyzyjnie formułować ewentualne uchybienia w tym obszarze, wskazując konkretne dokumenty oraz przekroczenia mas odpadów, tak aby Przedsiębiorca mógł dokonać odpowiednich korekt dokumentów.*
- 3.1.10. *W przypadku, gdy procesy przetwarzania zużytego sprzętu powodują emisję zanieczyszczeń do powietrza, Audytor powinien sprawdzić, czy dla zakładu przetwarzania został wprowadzony w terminie raport o emisji gazów cieplarnianych i innych substancji wprowadzanych do powietrza (raport KOBIZE).*
- 3.1.11. *W przypadku, gdy instalacja do odzysku odpadów niebezpiecznych posiada zdolność przerobową minimum 10 Mg/dobę, Audytor powinien sprawdzić, czy dla zakładu przetwarzania zostało przekazane w terminie sprawozdanie zawierające informacje niezbędne do tworzenia Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.*

Przykładowe uchybienia:

- Brak kart ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (KEZSEE) lub niepoprawnie prowadzone KEZSEE (np. bez danych adresowych, bez nr rejestrowego, bez wskazania powiązanych KPO, bez wskazania właściwego procesu odzysku oraz sposobu gospodarowania odpadami, bez wskazania masy zużytego sprzętu przeznaczonego do ponownego użycia).
- Brak złożenia sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami lub błędy w przedłożonym sprawozdaniu np.:
 - brak ujęcia w sprawozdaniu danych dotyczących jednego z prowadzonych zakładów przetwarzania,
 - brak zgodności w masach przyjętego zużytego sprzętu w stosunku do mas wynikających z prowadzonych KEZSEE,
 - błędy formalne w przedłożonym sprawozdaniu (np. brak nr rejestrowego, niewłaściwy adres prowadzenia działalności).
- Błędnie wystawione zaświadczenie o zużytym sprzęcie np.:
 - błędy formalne w wystawionym zaświadczeniu (brak daty, brak nr zaświadczenia, niepełne dane podmiotów, którym przekazano odpady powstałe ze zużytego sprzętu),
 - błędy rachunkowe w wystawionym zaświadczeniu (np. wpisanie danych o masie odpadów w niewłaściwym wierszu, błędy w podsumowaniu mas odpadów).
- Potwierdzona w zaświadczeniach o zużytym sprzęcie masa zebranego zużytego sprzętu dla grupy 1 przekracza masę zużytego sprzętu przyjętego przez zakład przetwarzania dla tej grupy, wynikającej ze złożonego sprawozdania (podać wielkość przekroczenia).
- Potwierdzona w zaświadczeniach o zużytym sprzęcie masa zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia dla grupy 6 przekracza masę zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia dla tej grupy, wynikającej z prowadzonych KEZSEE (podać wielkość przekroczenia).

3.2. Sprawdzenie zgodności między dokumentami ewidencji odpadów, dokumentami z ważenia odpadów oraz dokumentami finansowymi

- 3.2.1. *Audytor powinien sprawdzić zgodność masy zużytego sprzętu przyjętego do przetworzenia przez każdy zakład przetwarzania, wskazanej w dokumentach KPO z masą zużytego sprzętu wskazaną w dokumentach ważenia na posiadanej przez zakład legalizowanej wadze (patrz pkt 2.1.2) oraz z masą zużytego sprzętu wskazaną w dokumentach finansowych, w szczególności w fakturach zakupu odpadów. Dopuszcza się sprawdzenie wiarygodnej próby dokumentów (KPO, kwity wagowe, faktury), potwierdzających odbiory zużytego sprzętu za rok, którego dotyczy audyt.*
- 3.2.2. *Audytor powinien sprawdzić zgodność masy odpadów powstałych po demontażu zużytego sprzętu w każdym zakładzie przetwarzania, wskazanej w dokumentach KPO z masą odpadów wskazaną w dokumentach ważenia na posiadanej przez zakład legalizowanej wadze (patrz pkt 2.1.2) oraz z masą odpadów wskazaną w dokumentach finansowych, w szczególności w fakturach sprzedaży odpadów. Dopuszcza się sprawdzenie wiarygodnej próby dokumentów (KPO, kwity wagowe, faktury), potwierdzających przekazanie odpadów za rok, którego dotyczy audyt.*
- 3.2.3. *Audytor powinien sprawdzić zgodność masy zużytego sprzętu lub odpadów powstałych ze zużytego sprzętu przygotowanych do ponownego użycia w każdym zakładzie przetwarzania, wskazanej w dokumentach ważenia na posiadanej przez zakład legalizowanej wadze (patrz pkt 2.1.2) z masą odpadów wskazaną w dokumentach finansowych, w szczególności w fakturach sprzedaży. Dopuszcza się sprawdzenie wiarygodnej próby dokumentów (kwity wagowe, faktury), potwierdzających przekazanie zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia za rok, którego dotyczy audyt.*
- 3.2.4. *W przypadku wykonywania audytu na próbie dokumentów (pkt 3.2.1 – 3.2.3.), Audytor powinien opracować „Plan pobierania próbek” na podstawie danych uzyskanych od Przedsiębiorcy przed audytem. Dane te należy poddać udokumentowanej analizie ryzyka w celu identyfikacji obszarów mogących być źródłem największych zagrożeń w prawidłowym prowadzeniu powyższych dokumentów. Audytor powinien przestać Przedsiębiorcy opracowany „Plan pobierania próbek” przed audytem w miejscu przechowywania dokumentacji.*
- 3.2.5. *Audytor powinien udokumentować sprawdzenie wszystkich lub próby dokumentów oraz powinien wyraźnie wskazać w sprawozdaniu z audytu, w przypadku których dokumentów dokonał sprawdzenia wszystkich dokumentów, a w przypadku których dokumentów dokonał sprawdzenia na próbie dokumentów.*

UWAGA 1: W przypadku bezpłatnego przyjęcia zużytego sprzętu przez zakład przetwarzania, zamiast faktur zakupu odpadów sprawdzeniu można poddać inne dokumenty finansowe np. dokumenty magazynowe PZ.

UWAGA 2: W przypadku eksportu lub wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów powstałych po demontażu zużytego sprzętu, zamiast KPO sprawdzeniu należy poddać dokumenty międzynarodowego przemieszczania odpadów.

UWAGA 3: Ważenie zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia powinno odbywać się na legalizowanej wadze, zapewniającej

dokładność pomiaru dostosowaną do masy ważonego zużytego sprzętu.

UWAGA 4: Zakład przetwarzania powinien posiadać ewidencję wszystkich ważeń przyjętego zużytego sprzętu, odpadów powstałych z demontażu zużytego sprzętu oraz zużytego sprzętu lub odpadów powstałych ze zużytego sprzętu, przygotowanych do ponownego użycia.

UWAGA 5: Niewielkie różnice w wagach między dokumentami ważenia odpadów a fakturami zakupu/sprzedazy odpadów mogą wynikać z przyjęcia ważenia na wadze dostawcy lub odbiorcy odpadów.

Przykładowe uchybienia:

- Brak zapewnienia ważenia wszystkich dostaw zużytego sprzętu na legalizowanej wadze z ewidencją wszystkich ważeń (podać konkretne dowody z próby sprawdzonych dokumentów).
- Brak zapewnienia ważenia zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia na legalizowanej wadze, zapewniającej dokładność pomiaru (podać konkretne dowody z próby sprawdzonych dokumentów oraz dane wagi).
- Brak faktur potwierdzających przekazywanie odpadów powstałych ze zużytego sprzętu do recyklingu w stosunku do posiadanych KPO (podać konkretne dowody z próby sprawdzonych dokumentów).

B. Audyt organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego

1. Sprawdzenie decyzji i uprawnień

1.1. Sprawdzenie posiadania decyzji i uprawnień w zakresie gospodarki odpadami

- 1.1.1. *W przypadku prowadzenia przez Organizację przedsięwzięć związanych ze zbieraniem, przetwarzaniem, recyklingiem i innymi niż recykling procesami odzysku oraz unieszkodliwianiem, Audytor powinien sprawdzić posiadanie przez Organizację niezbędnych decyzji i uprawnień w zakresie gospodarki odpadami.*
- 1.1.2. *W zakresie powyższego sprawdzenia należy stosować odpowiednio wskazówki zawarte w części A pkt 1.1.1. – 1.1.3 oraz przykładowe uchybienia zawarte w części A pkt 1.1.*
- 1.1.3. *Wykonanie audytu w powyższym zakresie nie zwalnia Organizacji z wykonania audytu prowadzącego zakład przetwarzania, opisanego w części A, jeśli Organizacja prowadzi zakład przetwarzania.*

1.2. Sprawdzenie dotrzymywania decyzji oraz przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami

- 1.2.1. *W przypadku prowadzenia przez Organizację przedsięwzięć związanych ze zbieraniem, przetwarzaniem, recyklingiem i innymi niż recykling procesami odzysku oraz unieszkodliwianiem, Audytor powinien sprawdzić dotrzymywanie przez Organizację wymagań prawnych, określonych w posiadanych decyzjach w zakresie gospodarki odpadami, w tym m.in. wymagań dotyczących:*
- *rodzajów i rocznych ilości przetworzonego/zebranego zużytego sprzętu,*
 - *przetwarzanych grup sprzętu,*
 - *rodzajów i rocznych ilości odpadów powstałych w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu.*
- 1.2.2. *W przypadku, o którym mowa w pkt 1.2.1., Audytor powinien sprawdzić dotrzymywanie przez Organizację wymagań prawnych, zawartych w ustawie o odpadach, w tym m.in. wymagań dotyczących:*
- *składania rocznych sprawozdań o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami,*
 - *prowadzenia ewidencji odpadów, w tym zgodności danych zawartych w dokumentach ewidencji odpadów z danymi zawartymi w sprawozdaniu o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami.*
- 1.2.3. *W zakresie powyższego sprawdzenia należy stosować odpowiednio przykładowe uchybienia zawarte w części A pkt 1.2.*
- 1.2.4. *Wykonanie audytu w powyższym zakresie nie zwalnia Organizacji z wykonania audytu prowadzącego zakład przetwarzania, opisanego w części A, jeśli Organizacja prowadzi zakład przetwarzania.*

2. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących organizacji odzysku

2.1. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących akcjonariuszy oraz kapitału zakładowego

- 2.1.1. *Audytor powinien sprawdzić, czy akcjonariuszami Organizacji są wyłącznie producenci, wprowadzający sprzęt, albo reprezentujące ich związki pracodawców lub izby gospodarcze. Audytor powinien uzyskać udokumentowane informacje, potwierdzające aktualny status wszystkich akcjonariuszy Organizacji.*
- 2.1.2. *Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy kapitał zakładowy Organizacji:*
- *wynosi co najmniej 5 mln zł,*
 - *nie został zebrany w drodze subskrypcji otwartej,*
 - *został w całości pokryty wkładami pieniężnymi,*
 - *został wpłacony przed wpisaniem Organizacji do Krajowego Rejestru Sądowego,*
 - *nie pochodził z pożyczki, kredytu lub w inny sposób nie był obciążony.*
- 2.1.3. *Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy Organizacja:*
- *utrzymuje kapitał własny w wysokości co najmniej 2,5 mln zł, zdeponowany na odrębnym rachunku bankowym lub w formie lokaty terminowej, albo*
 - *posiada gwarancję bankową lub gwarancję ubezpieczeniową, której gwarantem jest instytucja finansowa upoważniona do gwarantowania długu celnego lub instytucja finansowa mająca siedzibę na terytorium państwa członkowskiego, w wysokości co najmniej 2,5 mln zł.*
- 2.1.4. *Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy akcje Organizacji:*
- *są wyłącznie akcjami imiennymi i nie mogą być zamienione na akcje na okaziciela,*
 - *nie są akcjami uprzywilejowanymi.*
- 2.1.5. *Audytor powinien przytoczyć udokumentowane informacje, o których mowa powyżej, w dokumentacji z przeprowadzonego audytu.*

Przykładowe uchybienia:

- *Akcjonariusz X Organizacji nie posiadał w roku podlegającym audytowi jednego z wymaganych statusów: producenta, wprowadzającego sprzęt albo reprezentującego ich związku pracodawców lub izby gospodarczej (przytoczyć konkretny dowód).*
- *Kapitał zakładowy Organizacji wynosi mniej niż wymagane 5 mln zł (przytoczyć konkretny dowód).*
- *Kapitał zakładowy Organizacji nie został w całości pokryty wkładami pieniężnymi (przytoczyć konkretny dowód).*
- *Organizacja nie utrzymywała w roku podlegającym audytowi kapitału własnego na wymaganym poziomie 2,5 mln zł (przytoczyć konkretny dowód).*
- *Organizacja wyemitowała akcje na okaziciela (przytoczyć konkretny dowód).*
- *Organizacja wyemitowała akcje uprzywilejowane (przytoczyć konkretny dowód).*

2.2. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących systemu zarządzania środowiskowego

- 2.2.1. *Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy Organizacja posiada wdrożony system zarządzania środowiskowego zgodny z wymaganiami systemu ek zarządzenia i audytu (EMAS) lub z normą ISO 14001.*
- 2.2.2. *Udokumentowaną informacją stanowiącą przykładowy dowód na posiadanie wdrożonego systemu zarządzania środowiskowego, o którym mowa wyżej, jest:*
- *umieszczenie Organizacji na Liście rejestru EMAS, prowadzonego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,*
 - *posiadanie przez Organizację aktualnego certyfikatu systemu zarządzania środowiskiem ISO 14001:2015, wydanego przez akredytowaną jednostkę certyfikacyjną.*
- 2.2.3. *Audytor powinien przytoczyć udokumentowane informacje, o których mowa powyżej, w dokumentacji z przeprowadzonego audytu.*

Przykładowe uchybienia:

- Brak obiektywnych dowodów na to, iż Organizacja posiada wdrożony system zarządzania środowiskowego zgodny z wymaganiami systemu ek zarządzenia i audytu (EMAS) lub z normą ISO 14001.
- Organizacja została skreślona z Listy rejestru EMAS.
- Posiadany przez Organizację certyfikat ISO 14001:2015 stracił ważność.

2.3. Sprawdzenie spełniania wymagań dotyczących publicznych kampanii edukacyjnych

- 2.3.1. *Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy Organizacja prowadzi publiczne kampanie edukacyjne.*
- 2.3.2. *Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy Organizacja przeznaczona na publiczne kampanie edukacyjne co najmniej 5% przychodów netto uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym z przejścia obowiązków za wprowadzających sprzęt.*
- 2.3.3. *Audytor powinien sprawdzić, czy działania, na które przeznaczono środki spełniają kryteria publicznych kampanii edukacyjnych w rozumieniu w art. 4 pkt 9 ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.*
- 2.3.4. *Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy Organizacja rozliczyła się z wykonania obowiązku prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym Organizacja była obowiązana do przeprowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych.*
- 2.3.5. *W przypadku, gdy Organizacja nie przeznaczyła w terminie środków w wysokości co najmniej równej 5% przychodów netto, Audytor powinien sprawdzić na podstawie udokumentowanych informacji, czy Organizacja wpłaciła w terminie do dnia 15 lutego roku następującego na rachunek bankowy urzędu marszałkowskiego środki*

pomniejszone o kwotę faktycznie przeznaczoną na publiczne kampanie edukacyjne, potwierdzoną przez dokumentację.

2.3.6. *Audytor powinien przytoczyć udokumentowane informacje, o których mowa powyżej, w dokumentacji z przeprowadzonego audytu.*

Przykładowe uchybienia:

- Brak dokumentów potwierdzających prowadzenie publicznych kampanii edukacyjnych na poziomie zadeklarowanym przez Organizację (podać wielkość różnicy, przytoczyć konkretne dowody).
- Poniesione przez Organizację wydatki na publiczne kampanie edukacyjne stanowią mniej niż 5% przychodów netto uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym z przejścia obowiązków za wprowadzających sprzęt. Jednocześnie Organizacja nie wpłaciła kwoty stanowiącej różnicę wymaganych wydatków na konto urzędu marszałkowskiego w terminie do 15 lutego (podać wielkość różnicy, przytoczyć konkretne dowody).
- Sfinansowane działania nie są publicznymi kampaniami edukacyjnymi w rozumieniu ustawy np. są opisem działań organizacji odzysku na rzecz ochrony środowiska.

3. Sprawdzenie dokumentów

3.1. Sprawdzenie zaświadczeń o zużytych sprzęcie

3.1.1. *Audytor powinien sprawdzić wystawione na rzecz Organizacji zaświadczenia o zużytych sprzęcie w zakresie zagospodarowanego zużytego sprzętu oraz odpadów powstałych ze zużytego sprzętu. Wymagane jest sprawdzenie wszystkich posiadanych przez Organizację zaświadczeń o zużytych sprzęcie.*

3.1.2. *Dokonując powyższego sprawdzenia, Audytor powinien zwrócić uwagę na to, czy zaświadczenia te zostały wystawione przez Przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania, posiadających niezbędne decyzje i uprawnienia, na podstawie pisemnych umów podpisanych z Organizacją.*

3.1.3. *Dokonując powyższego sprawdzenia, Audytor może zwrócić uwagę na to, czy i w jaki sposób Organizacja weryfikuje swoich dostawców zaświadczeń o zużytych sprzęcie w zakresie szerszym niż opisany w pkt 3.1.2.*

3.1.4. *Audytor powinien zweryfikować poprawność formalną oraz rachunkową wszystkich posiadanych przez Organizację zaświadczeń o zużytych sprzęcie. Wyniki tej weryfikacji powinny być częścią dokumentacji z audytu.*

Przykładowe uchybienia:

- Błędnie wystawione zaświadczenie o zużytych sprzęcie np.:
 - błędy formalne w wystawionym zaświadczeniu (brak daty, brak nr zaświadczenia, niepełne dane podmiotów, którym przekazano odpady powstałe ze zużytego sprzętu),
 - błędy rachunkowe w wystawionym zaświadczeniu (np. wpisanie danych o masie odpadów w niewłaściwym wierszu, błędy w podsumowaniu mas odpadów).
- Zaświadczenie o zużytych sprzęcie nr 3/2018 zostało wystawione przez podmiot nie posiadający ważnego zezwolenia na przetwarzanie zużytego sprzętu w zakresie grup sprzętu, którego dotyczy to zaświadczenie (podać konkretnie dane podmiotu, decyzji

oraz nr grupy).

- Zaświadczenie o użytym sprzęcie nr 4 za 2018 r. zostało wystawione przez podmiot nie wpisany do Bazy danych o odpadach jako prowadzący zakład przetwarzania.
- Do zaświadczenia nr 5 nie dołączono oświadczenia, iż recykling odpadów wywiezionych poza teren UE odbywa się w instalacji spełniającej wymagania nie niższe niż określone dla instalacji eksploatowanych na terytorium kraju.

3.2. Sprawdzenie sprawozdań składanych przez organizację odzysku

- 3.2.1. *Audytor powinien sprawdzić, czy Organizacja złożyła roczne sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi, o których mowa w art. 74 ustawy o odpadach, za wprowadzających sprzęt i/lub autoryzowanych przedstawicieli, z którymi ma podpisane umowy. Dopuszcza się sprawdzenie wiarygodnej próby dokumentów, pod warunkiem, iż oceny zgodności, o których mowa w pkt 3.3., nie wykażą uchybień. Wymagane jest sprawdzenie, czy sprawozdania (wszystkie lub z wybranej próby) zostały złożone w pełnym zakresie, o którym mowa w powyższym artykule.*
- 3.2.2. *Audytor powinien sprawdzić, czy Organizacja złożyła roczne sprawozdanie w zakresie użytego sprzętu, o którym mowa w art. 74a ustawy o odpadach. Wymagane jest sprawdzenie, czy sprawozdanie zostało złożone w pełnym zakresie, o którym mowa w powyższym artykule.*
- 3.2.3. *W przypadku wykonywania audytu na próbie dokumentów (pkt 3.2.1.), Audytor powinien opracować „Plan pobierania próbek” na podstawie danych uzyskanych od Organizacji przed audytem. Dane te należy poddać udokumentowanej analizie ryzyka w celu identyfikacji obszarów mogących być źródłem największych zagrożeń w prawidłowym prowadzeniu powyższych dokumentów. Audytor powinien przestać Organizacji opracowany „Plan pobierania próbek” przed audytem w jej siedzibie.*
- 3.2.5. *Audytor powinien udokumentować sprawdzenie wszystkich lub próby dokumentów oraz powinien wyraźnie wskazać w sprawozdaniu z audytu, w przypadku których dokumentów dokonał sprawdzenia wszystkich dokumentów, a w przypadku których dokumentów dokonał sprawdzenia na próbie dokumentów.*

Przykładowe uchybienia:

- Brak złożenia lub błędy w złożonym sprawozdaniu za wprowadzającego sprzęt, autoryzowanego przedstawiciela lub Organizację:
 - błędy formalne w złożonym sprawozdaniu (np. brak nr rejestrowego, brak wskazania organizacji odzysku, brak wypełnienia wszystkich wymaganych tabel),
 - błędy rachunkowe w złożonym sprawozdaniu (np. źle wyliczone dane o masie wprowadzonego sprzętu, źle wyliczone dane o osiągniętym poziomie zbierania użytego sprzętu, poziomie odzysku lub poziomie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu).

3.3. Sprawdzenie zgodności między zaświadczeniami o zużytym sprzęcie oraz sprawozdaniami

- 3.3.1. *Audytor powinien sprawdzić zgodność mas zebranego oraz zagospodarowanego zużytego sprzętu oraz odpadów powstałych z demontażu zużytego sprzętu, wykazanych w złożonym przez Organizację sprawozdaniu, o którym mowa w art. 74a ustawy o odpadach (pkt 3.2.2), z masami wynikającymi z posiadanych przez Organizację oraz pozytywnie zweryfikowanych przez Audytora zaświadczeń o zużytym sprzęcie. Należy sprawdzić zgodność mas zarówno na poziomie ogólnym, jak i na poziomie poszczególnych grup sprzętu.*
- 3.3.2. *Audytor powinien sprawdzić zgodność osiągniętych poziomów zbierania zużytego sprzętu dla poszczególnych grup sprzętu, wykazanych w złożonym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 74a ustawy o odpadach (pkt 3.2.2), z osiągniętymi poziomami zbierania zużytego sprzętu dla poszczególnych grup sprzętu, wynikającymi z posiadanych przez Organizację oraz pozytywnie zweryfikowanych przez Audytora zaświadczeń o zużytym sprzęcie. Wyniki tej oceny Audytor powinien odnieść do minimalnych poziomów zbierania zużytego sprzętu, obowiązujących w danym roku dla poszczególnych grup sprzętu.*
- 3.3.3. *W celu wykonania poprawnej oceny zgodności, o której mowa w pkt 3.3.2., Audytor powinien również zweryfikować poprawność wyliczenia przez Organizację danych o wprowadzonym sprzęcie do obrotu na podstawie danych otrzymanych od wszystkich wprowadzających sprzęt i/lub autoryzowanych przedstawicieli, z którymi Organizacja ma podpisane umowy.*
- 3.3.4. *Audytor powinien sprawdzić zgodność osiągniętych poziomów odzysku oraz poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu dla poszczególnych grup sprzętu, wykazanych w złożonym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 74a ustawy o odpadach (pkt 3.2.2), z osiągniętymi poziomami odzysku oraz poziomami przygotowania do ponownego użycia i recyklingu dla poszczególnych grup sprzętu, wynikającymi z posiadanych przez Organizację oraz pozytywnie zweryfikowanych przez Audytora zaświadczeń o zużytym sprzęcie. Wyniki tej oceny Audytor powinien odnieść do minimalnych poziomów odzysku oraz minimalnych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, obowiązujących dla poszczególnych grup sprzętu.*
- 3.3.5. *Audytor powinien posiadać własne narzędzia, pozwalające na sprawdzenie zgodności mas oraz poziomów, o których mowa w pkt 3.3.1 – 3.3.4, a nie poprzestawać na narzędziach stosowanych przez Organizację.*
- 3.3.6. *Audytor powinien precyzyjnie formułować ewentualne uchybienia w tym obszarze, wskazując konkretne dokumenty oraz niezgodności mas lub poziomów, tak aby Organizacja mogła dokonać odpowiednich korekt dokumentów.*

Przykładowe uchybienia:

- Masa zebranego zużytego sprzętu dla grupy 1, wykazana w złożonym sprawozdaniu przez Organizację, przekracza masę zebranego zużytego sprzętu dla tej grupy, wynikającą z posiadanych przez Organizację zaświadczeń o zużytym sprzęcie (podać wielkość przekroczenia).
- Osiągnięty poziom zbierania zużytego sprzętu dla grupy 3, wykazany w złożonym

przez Organizację sprawozdaniu, jest większy niż wynika to ze zweryfikowanych przez Audytora danych o wprowadzonym sprzęcie w ramach tej grupy oraz danych o zebranych sprzęcie, wynikających z posiadanych przez Organizację zaświadczeń o zużytych sprzęcie (podać wielkość przekroczenia). Nie wpływa to jednak na osiągnięcie minimalnego poziomu zbierania dla tej grupy.

- Zgodnie z wyliczeniami Audytora Organizacja nie osiągnęła minimalnego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu dla grupy 5. Poziom wykazany w złożonym sprawozdaniu przez Organizację odzysku jest wyższy o 5% od poziomu wyliczonego przez Audytora oraz o 3% od poziomu minimalnego. Organizacja nie wykazała potrzeby wniesienia opłaty produktowej w złożonym sprawozdaniu.